

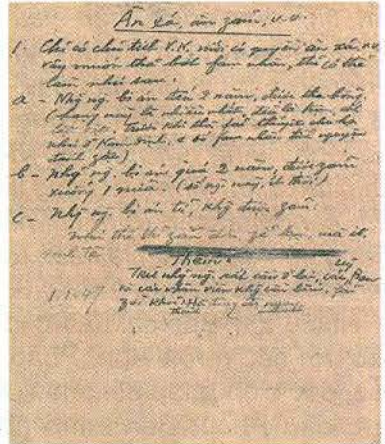
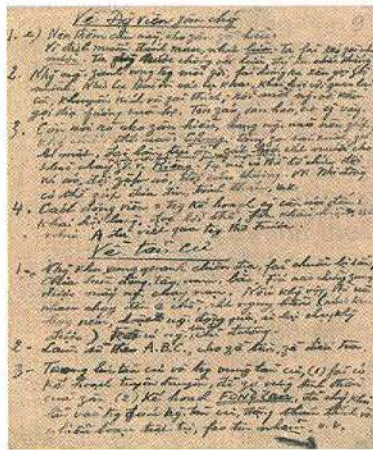
NHỮNG BỨC THƯ CHỦ TỊCH HỒ CHÍ MINH GỬI ÔNG HOÀNG HỮU NAM

PHẠM HẢI YẾN
Trung tâm LTQG III

Ngày 19 tháng 12 năm 1946, Chủ tịch Hồ Chí Minh ra lời kêu gọi Toàn quốc kháng chiến, cả nước ta bước vào cuộc kháng chiến chống thực dân Pháp xâm lược. Đây là thời điểm gay go, quyết liệt và cực kỳ phức tạp. Để thích ứng với thời chiến, các cơ quan, đơn vị phải tiến hành cuộc sơ tán toàn diện. Chủ tịch Hồ Chí Minh cùng bộ máy Chính phủ chỉ huy kháng chiến rút về chiến khu Việt Bắc. Ông Hoàng Hữu Nam lúc này là Đại biểu Quốc hội và là Thứ trưởng Bộ Nội vụ, được Chủ tịch Hồ Chí Minh trực tiếp giao nhiệm vụ. Ngoài những lần giao việc trực tiếp, từ ngày 23/12/1946 đến 09/4/1947 Chủ tịch Hồ Chí Minh đã viết hơn bảy mươi bức thư gửi cho ông Hoàng Hữu Nam để chỉ đạo, trao đổi và hướng dẫn thực hiện công việc của Chính phủ. Những bức thư này hiện đang được bảo quản tại Trung tâm Lưu trữ quốc gia III.

Những bức thư được Chủ tịch Hồ Chí Minh viết tay hoặc đánh máy trên những tờ giấy nhỏ, nay đã ngả vàng. Có thư "rất mật", "tối mật", có thư "tối khẩn", có thư viết bằng những từ ngữ và kí hiệu hay biệt danh mà người trong cuộc mới hiểu được. Nội dung thư rất ngắn gọn, là những chỉ thị, yêu cầu hay cách hướng dẫn giải quyết các công việc quan trọng, cấp bách. Những chỉ thị của Bác đều liên quan đến các lĩnh vực chính trị, quân sự, ngoại giao, công tác vận động quần chúng tản cư, tham gia kháng chiến, công tác cán bộ...

Để chuẩn bị cho cuộc kháng chiến trường kì, nội dung thư được viết trong những ngày cuối năm 1946 đầu năm 1947 là những ý kiến của Người về công tác, biện pháp thực hiện và cách tổ chức các ban Tản cư, Động viên dân chúng, Tăng gia sản xuất. Trong thư viết ngày 01.01.1947, Người hướng dẫn tổ chức thực hiện động viên dân chúng kháng chiến và tản cư có kế hoạch, khẩn trương, hiệu quả. Để cho dân hiểu về chủ trương trường kì kháng chiến của ta, Người đã có câu giải thích dễ hiểu như sau: "Vi địch muốn đánh mau như lửa, ta phải kéo dài như nước. Ta dùng nước chống với lửa thì ta chắc thắng". Trong thư ngày 09.02.1947, Người chỉ rõ: "Cán bộ từ làng đến tỉnh phải thực hành giải thích cho dân hiểu: Vì sao phải trường - kì kháng chiến? Toàn diện và toàn dân kháng chiến". Về tổ chức vận động nhân dân, trí thức, học sinh giúp việc kháng chiến, ngoài việc yêu cầu đăng báo kêu gọi, Người hướng dẫn: "Khuyến khích họ, cho họ kế hoạch về cổ

Thư Chủ tịch Hồ Chí Minh gửi ông Hoàng Hữu Nam hướng dẫn việc: Động viên dân chúng; Tản cư; Ân xá, ân giảm, ngày 01.01.1947.¹

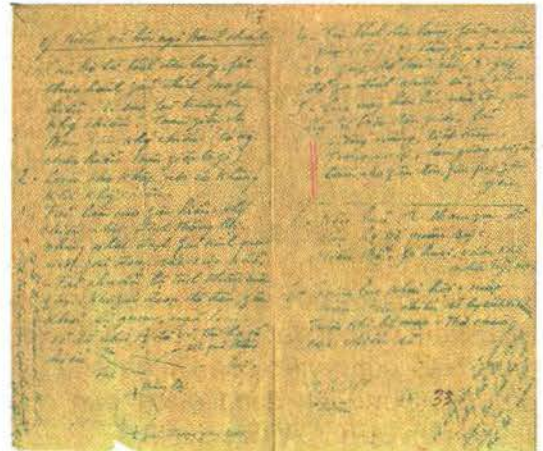
động kháng chiến và giúp công tác văn hóa vùng họ ở. Học sinh: Xem người nào hăng hái có thể đào tạo làm cán bộ thì hỏi họ có chịu khổ được không? Chỉ cơm với muối, áo rách, việc nhiều, khó nhọc... người nào kiên quyết chịu được và xem họ chân thành: lấy địa điểm họ, sau có thể dùng". Người rất quan tâm đến công tác tản cư của Hoa Kiều và các kiều dân khác. Trong ngày 06.01.1947, Người viết hai thư chỉ thị về việc giúp Hoa kiều tản cư. Thư ngày 10.01.1947, Người viết: "Vi nhân đạo và cảm tình, ta sẵn sàng bảo vệ mọi kiều dân muốn rời Hà Nội". Thư ngày 14.01.1947, Người dặn phải tiếp tế cho Hoa kiều. Với quyết tâm bảo vệ Thủ đô, trong bức thư ngày 10.01.1947, Người chỉ rõ: "Hà nội là thủ đô ta, không thể để Pháp chiếm một cách như ta đầu hàng. Nếu ta bỏ đi cũng như Pháp bỏ Pari. Dịch sẽ lợi dụng làm tuyên truyền, nhân đó lập chính phủ bù nhìn mà ta thì sẽ mất danh tiếng".

Đối với công tác tổ chức cán bộ, Người có những chỉ thị rất cụ thể như: Trong thư ngày 06.01.1947, Người viết: "Công việc còn lúng túng vì tổ chức chưa đủ nề nếp, vì chưa có người chuyên môn phụ trách các việc, thành thử người thì nhiều việc quá làm không hết, người thì ngồi chờ việc, người thì chạy lảng xảng. Nay nên tổ chức lại rạch ròi". Về đạo đức, công tác của cán bộ, trong thư ngày 09.02.1947 góp ý kiến về Hội nghị hành chính, Người viết: "Lúc này hơn lúc nào hết, cán bộ từ trên đến dưới phải siêng năng, tiết kiệm, trong sạch, làm gương cho dân tin, dân phục, dân yêu". Thư ngày 22.02.1947, Người chỉ thị: "Việc công an ăn tiền, nên bắt và làm án ngay". Thư ngày 14 và 15.01.1947, Người hướng dẫn cách viết sắc lệnh: "Anh em nên tập viết sắc lệnh rõ ràng, dễ hiểu hơn và bằng tiếng ta"; "Sắc lệnh cần phải giản đơn, chỉ nêu điểm chính, không nên dài quá. Nếu cần thì đính theo lời giải thích của bộ phụ trách".

Nhiều thư Bác chỉ đạo các vấn đề ngoại giao với các nước Anh, Pháp, Mỹ và Trung Hoa, các biện pháp đối phó với âm mưu của thực dân Pháp. Bên cạnh những việc lớn của Đảng và đất nước, Bác còn chỉ thị giải

quyết những việc rất cụ thể như những vụ khiếu tố của nhân dân cần điều tra chính xác, hay việc phải có thái độ tốt với nhân dân các dân tộc thiểu số ở miền núi, đối đãi tốt với tù binh và thường dân Pháp, căn dặn các việc cần làm để tổ chức các cuộc họp Hội đồng Chính phủ...

Đến tháng 4 năm 1947, tình hình lúc này rất căng thẳng, biết được thực dân Pháp chuẩn bị tấn công, để đảm bảo an toàn về người và tài liệu, Người đã có nhiều chỉ thị cho ông Hoàng Hữu Nam tổ chức sơ tán Đài phát thanh, Báo Cứu quốc, sơ tán các cơ quan, cán bộ, nhân viên và tài liệu của Chính phủ đến những nơi an toàn, tổ chức tốt việc tản cư cho nhân dân và kêu gọi nhân dân kháng chiến...

Thư Chủ tịch Hồ Chí Minh gửi ông Hoàng Hữu Nam góp ý kiến về Hội nghị Hành chính, ngày 09.02.1947.²

Những bức thư Chủ tịch Hồ Chí Minh gửi ông Hoàng Hữu Nam để chỉ đạo, trao đổi công việc là những trang tài liệu quý hiếm, có giá trị lịch sử và là một minh chứng cho sự lãnh đạo tài tình, khôn khéo của Chủ tịch Hồ Chí Minh trong những ngày mở đầu cuộc kháng chiến gian khổ. Qua những bức thư này, chúng ta học tập được ở Người những mẫu mực về đạo đức cách mạng, tác phong làm việc, về cách nói, cách viết, về tính giản dị và tiết kiệm./.

¹ Trung tâm Lưu trữ quốc gia III, khối tài liệu sưu tầm, Hồ sơ số 29.

² Trung tâm Lưu trữ quốc gia III, Khối tài liệu sưu tầm, Hồ sơ số 71.